

Notat fra forslagsstillerne bag borgerforslag om klimalov
Møde i EFK-udvalget den 26. marts 2019

Bred opbakning til Storbritanniens klimalov

Introduktion

Storbritanniens klimalov (Climate Change Act) blev vedtaget i 2008 med bred politisk og folkelig opbakning, ligesom erhvervslivet støttede op om loven. Den brede opbakning til klimaloven gør det svært for fremtidige regeringer at nedjustere lovens klimapolitiske ambitioner, ligesom de løbende afrapporteringer fra det britiske klimaråd har skabt en vedblivende opmærksomhed på det klimapolitiske arbejde. I dag mener 63 % af den britiske befolkning, at "Storbritannien skal være en global leder ift. at håndtere klimaudfordringerne".

Klimaloven kan ses som resultatet af markante og sammenhængende ændringer hos følgende grupper; (1) forskere, (2) civilsamfund, (3) politikere og (4) erhvervsliv. Følgende hovedårsager til klimalovens tilblivelse kan fremhæves:

- Bred enighed blandt forskere om, at klimaforandringerne er menneskeskabte og har store konsekvenser
- Bekymring i befolkningen affødte civil klimabevægelse med politisk indflydelse
- Klimapolitisk konkurrence og lederskab ledte til bred politisk opbakning til klimaloven
- Erhvervslivet støttede klimaloven pga. øget stabilitet/klarhed og kommercielle interesser

(1) Bred enighed blandt forskere

Over de seneste årtier er verdens klimaforskere nået til bred enighed om, at klimaforandringerne er overvejende menneskeskabte, og at de kan have potentielt fatale konsekvenser for livet, som vi kender det. Forskning på klimaområdet er intensiveret betydeligt i denne periode og den affødte viden er i stigende grad kommunikeret ud til samfundet, bl.a. gennem markante ekspertrapporter. Klimaforskernes enighed kombineret med en effektiv kommunikation af denne anses som essentiel ift. tilblivelsen af klimaloven i Storbritannien. Særligt betydningsfuld var *the Stern Review* fra oktober 2006 – en britiskfokuseret rapport iværksat af regeringen og forfattet af Nicholas Stern. Den konkluderede, at tidlig klimahandling i Storbritannien ville dels være mere sikkert, og dels mere omkostningseffektivt. Ligeledes fik rapporten betydning ift. at ændre den gængse britiske opfattelse af klimaforandringerne som et naturvidenskabeligt fænomen til i stedet at anskues som en dybtliggende, samfundsøkonomisk udfordring. Ligeledes fik *the Fourth Assessment Report*, udgivet i 2007 af FN's klimapanel, IPCC, stadfæstet den internationale videnskabelige konsensus om at klimaforandringerne er menneskeskabte.

(2) Folkelig bevægelse – the Big Ask

Med den øgede viden om klimaforandringernes omfang steg bekymringen i befolkningen, hvilket var grobund for politisk engagement og forskellige former for aktivisme. Der afstod således en øget klimabevidsthed hos befolkningen, ligesom emnet i stigende grad blev anset som et vigtigt politisk emne. I den forbindelse blev *the Big Ask campaign* iværksat af Friends of the Earth i samarbejde med andre grønne NGO'er. Kampagnen fik over 130.000 støtter og spillede som civil klimabevægelse en nøglerolle i tilblivelsen af klimaloven i 2008. Bevægelsen startede i 2005 og fandt stor folkelig støtte ved offentlige møder og arrangementer, ligesom bevægelsen aktivt søgte

klimapolitisk indflydelse med lobbyvirksomhed i det britiske parlament. Desuden samledes mere end hundrede NGO'er i den grønne alliance 'Stop Climate Chaos', hvilket skabte yderligere klimapolitisk pres.

(3) Ændringer i det politiske landskab

Politisk konkurrence

Den civile klimabevægelse affødte politisk konkurrence i parlamentet ift. at imødekomme og omfavne holdningsskiftet hos vælgerne. Det lykkedes repræsentanter fra bevægelsen at overtale parlamentsmedlemmer fra de tre største partier til at fremsætte en fælles forespørgsel om en ny og ambitiøs klimapolitik (Early Day Motion, no. 178). Forespørgslen blev støttet af 412 ud af 612 medlemmer. Daværende konservative oppositionsleder, David Cameron, lagde herefter politisk pres på ift. at ny klimalovgivning skulle inkluderes i næste Queen's speech. Dette ledte til, at regeringen d. 15. november 2006 offentliggjorde, at en klimalov ville blive introduceret.

Regeringsledelse

Dette skal ses i en kontekst, hvor Labour-regeringen under Tony Blair tog klimapolitisk lederskab og satte emnet gradvist højere på den politiske dagsorden. Det politiske lederskab eksemplificeres bl.a. med en markant tale i september 2004, hvor Blair understregede klimaforandringer som et 'urgent issue', der krævede Storbritanniens internationale lederskab. Ligeledes var daværende minister for miljø, fødevarer og landdistrikter, David Miliband, toneangivende i sit arbejde for ambitiøs klimapolitik, der bl.a. omfattede etablering af en ny centraliseret tværministeriel enhed, Office of Climate Change (the 'OCC') i september 2006, som skulle sikre et højt vidensniveau på området samt facilitere bred klimahandling ved koordineret indsats på tværs af ministerier.

Bred politisk opbakning

Den politiske konkurrence på klimaområdet ledte til, at alle de store partier indskrev klimalovgivning som markant emne i deres partiprogrammer. De politiske ændringer resulterede i, at klimaloven blev stemt igennem med stort flertal, støttet op af alle politiske partier i parlamentet. Kun fire MPs stemte mod loven i House of Commons, ligesom mange af de fremsatte ændringsforslag havde til formål at gøre loven endnu mere ambitiøs. Der er fortsat bred opbakning til klimaloven.

(4) Støtte hos erhvervslivet

Det britiske erhvervsliv støttede op om en ny klimapolitisk retning med klimaloven. Ekspertrapporter, særligt the Stern Report, overbeviste det britiske erhvervsliv om klimaforandringernes negative implikationer, men tydeliggjorde samtidig de affødte kommercielle muligheder. Dette førte til en ændring i indstilling hos erhvervslivet, hvor kommercielle interesser blev forenet med handling på klimaforandringerne⁷. Her var Confederation of British Industry, den primære britiske erhvervsinteresseorganisation, en hoveddrivkraft ifm. at mobilisere opbakning blandt medlemmer, herunder støtte til bindende emissionsmål^{8,9}. Som led i opbakningen pegede erhvervslivet på, at klimaloven sikrer klarhed og stabilitet, hvilket er afgørende for strategisk planlægning og investering. Dette stabilitetsfokus har været en grundidé ved udformningen af klimaloven, der bl.a. er stiller krav om CO2-budgetter mindst 12 år ud i tid.

Kilder:

BusinessGreen (2018), Ten years on: what the Climate Change Act means to me, retrieved from <https://www.businessgreen.com/bg/analysis/3066957/what-the-climate-change-act-means-to-me>

Centre for Public Impact (2016), *Case study – Green legislation: The Climate Change Act 2008*, Retrieved from <https://www.centreforpublicimpact.org/case-study/climate-change-act-uk/>

Fankhauser, Sam (2018), *The public supports UK climate leadership*, Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment, London, retrieved from <http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/news/the-public-supports-uk-climate-leadership/>

Weeks, Teresa (2017), Research Note: Examining the UK Climate Change Act, New Zealand Productivity Commission, retrieved from <https://www.productivity.govt.nz/sites/default/files/Examining%20the%20UK%20Climate%20Change%20Act%202008.pdf>